

Jak dobrze znasz Wisłę?

Geografia

Jak dobrze znasz Wisłę?

Narzędzia: ArcGIS Online

Materiały (dane): Dostarczone wraz z lekcją

Cel: Zapoznanie się z systemem rzeczny występującym w Polsce. Analiza przebiegu i budowy rzeki Wisły.

Źródła:

1. ESRI data&maps
2. [Wisła ostatnia dzika rzeka współczesnej Europy. Ekologiczne znaczenie Wisły](#)
3. [Wisła jako korytarz ekologiczny](#)
4. Zintegrowana Platforma Edukacyjna - [Wisła i Odra \[...\]](#)

1. Wstęp

Wisła jest najdłuższą rzeką w Polsce. Jej źródła znajdują się w Beskidzie Śląskim, na północnych stokach Baraniej Góry, na wysokości 1125 m n.p.m. Z Baraniej Góry spływają dwa potoki: Czarna i Biała Wisetka, łączące się w jedną rzekę w pobliżu uzdrowiska Wisła. Nasza największa rzeka płynie przez całą Polskę od Karpat do Bałtyku, układając bieg w kształt wielkiej litery „S”. W górnym biegu rzeka Wisła przepływa przez Pogórze Śląskie, Kotlinę Oświęcimską, Bramę Krakowską, następnie Kotlinę Sandomierską oraz Małopolski Przełom Wisły. W środkowym biegu Wisła płynie przez Nizinę Środkowomazowiecką, wreszcie przez Pradolinę Toruńsko-Eberswaldzką, Dolinę Dolnej Wisły i uchodzi do Bałtyku na wschód od Gdańska między Świbnem a Mikoszewem.

2. Zadania

1. Otwórz interaktywną mapę [Lekcja edu.esri.pl Jak dobrze znasz Wisłę?](https://www.esri.com/arcgis/arcgisonline/lesson/Jak_dobrze_znasz_Wisle/), która znajduje się w serwisie ArcGIS Online.
2. Zaloguj się do swojego konta ArcGIS Online. Do przeprowadzenia tej lekcji konieczne jest posiadanie konta z subskrypcją. W tym celu w prawym górnym rogu wybierz

Zaloguj się

Ciekawostka: W sensie geograficznym Wisła ma dwa potoki źródłowe: Białą Wisłę i Czarną Wisłę. Natomiast w znaczeniu hydrologicznym rzeka Wisła zaczyna się w miejscu połączenia potoku Malinka z potokiem Wisłęka powstałym z połączenia Białej i Czarnej Wisłęki uchodzących do Jeziora Czerniańskiego.

3. Wskaż na mapie źródło oraz ujście Wisły.

Wskazówka: Klikając na rzekę Wisłę na mapie zostanie podświetlona jej geometria – dzięki temu łatwiej odzujesz jej źródło oraz ujście. Możesz także skorzystać z okna wyszukiwarki,

które znajduje się w prawym dolnym rogu i wyszukać lokalizacje:

- Źródła: Biała Wisłęka, Czarna Wisłęka
 - Ujście: Przekop Wisły, między Świbnem a Mikoszewem
4. Dodaj te miejsca do zakładki. Po przybliżeniu widoku, z lewego panelu wybierz opcję **Zakładki**, a następnie **+ Dodaj zakładkę**.

Jak dobrze znasz Wisłę?

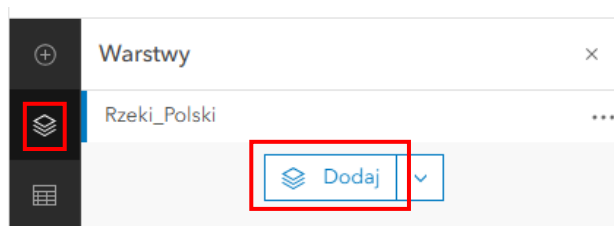
Ciekawostka: Od 2008 roku organizowane jest „Święto Wisły”, będące wodną imprezą na Wiśle, którego celem jest promocja wszelkich form aktywności wodnej. Podczas święta mają miejsce sptywy kajakowe, krótkie rejsy po Wiśle, koncerty, wystawy, prezentacje, pokazy ratownictwa, gry i zabawy. Impreza organizowana jest przez Urząd Miasta Stołecznego Warszawy.

Zadanie 2: Jak długa jest Wisła?

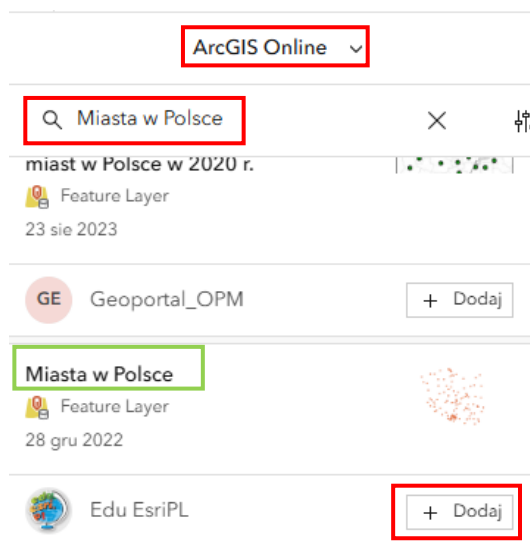
Wskazówka: Klikając na rzekę pojawi się okno podręczne zawierające informacje.

Odpowiedź:.....

7. Dodaj do mapy warstwę **Miasta w Polsce**. W tym celu włącz okno warstw klikając na ikonę znajdującą się na czarnym pasku bocznym. Następnie kliknij **Dodaj**.

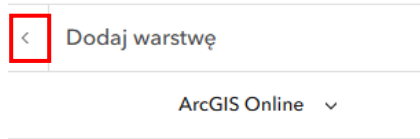

8. Jako źródło wyszukiwania wybierz **ArcGIS Online**. Wyszukaj warstwę **Miasta w Polsce**. Następnie kliknij **+ Dodaj**.

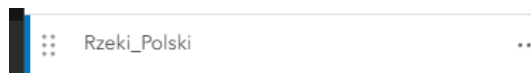

9. Wróć do poprzedniego widoku klikając na strzałkę obok napisu Dodaj warstwę.

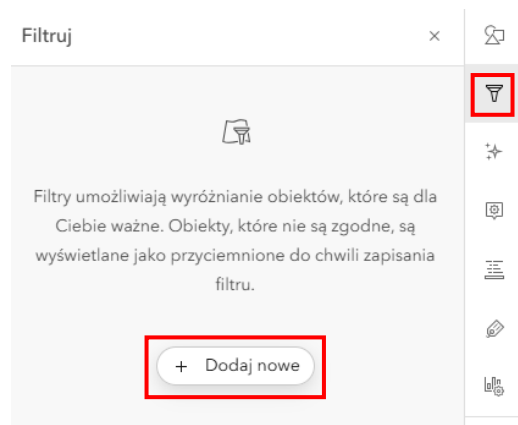
Jak dobrze znasz Wisłę?

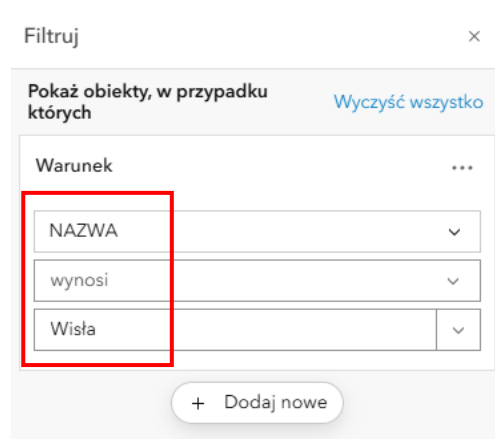
10. Wyświetl na mapie tylko Wisłę. W tym celu konieczne będzie wyłączenie widoczności pozostałych rzek. Naciśnij na nazwę warstwy **Rzeki Polski** tak, aby obok nazwy pojawił się niebieski pasek.

11. Z prawego panelu bocznego wybierz opcję **Filtruj**. Następnie **+ Dodaj nowe**.

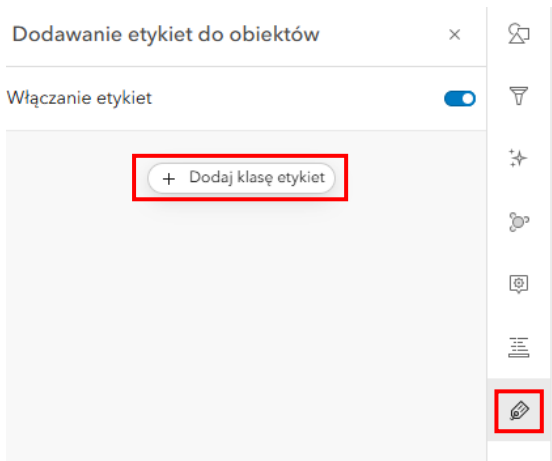

12. Wprowadź parametry tak jak na poniżej grafice. Kliknij przycisk **Zapisz** znajdujący się w dolnej części okna. Teraz na mapie wyświetlana jest tylko Wisła.

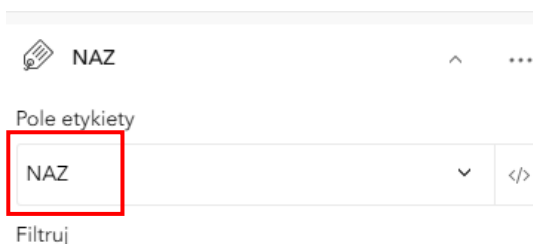

Jak dobrze znasz Wisłę?

13. Dodaj etykiety dla miast. Naciśnij na nazwę warstwy **Miasta w Polsce** tak, aby obok nazwy pojawił się niebieski pasek. Wybierz opcję **Etykiety** z prawego panelu bocznego. Następnie **+ Dodaj klasę etykiet**.

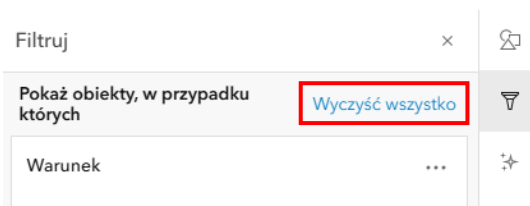
14. Jako **Pole etykiety** wybierz **NAZ**.

Zadanie 3: Przez jakie miasta przepływa Wisła?

Odpowiedź:.....
.....

15. Usuń filtr warstwy **Rzeki Polski**. Wybierz warstwę **Rzeki Polski** klikając na nią. W prawym panelu bocznym wybierz opcję **Filtruj**, następnie kliknij **Wyczyść wszystko**.

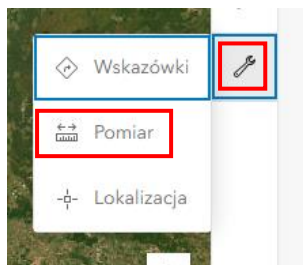
16. Za pomocą opcji wyszukiwania z prawego dolnego rogu znajdź swoje miejsce zamieszkania.

17. Dodaj to miejsce do zakładek (podobnie jak w przypadku źródła i ujścia Wisły). W ten sposób możesz szybko nawigować pomiędzy różnymi miejscami.

Jak dobrze znasz Wisłę?

Wskazówka: Klikając na wybraną zakładkę w opcji *Zakładki* zostanie przesunięty widok mapy na zapisane miejsce.

18. Zmierz odległość pomiędzy Twoim miejscem zamieszkania a źródłem Wisły. Wybierz opcję Narzędzia mapy z prawej strony ekranu. Następnie kliknij **Pomiar**. Klikaj lewym przyciskiem myszy na mapie aby poznać odległość. Aby zakończyć pomiar kliknij podwójnie.

Ciekawostka: Z inicjatywy społecznego komitetu Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ustanowił rok 2017, między innymi, Rokiem Rzeki Wisły. Od 2018 w Sandomierzu przyznawany jest Order Rzeki Wisły.

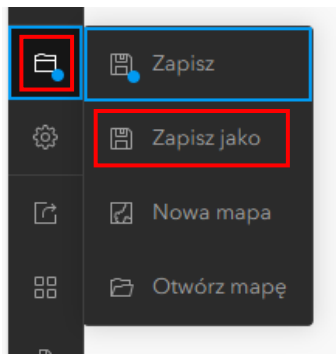
19. Wyłącz widoczność warstwy **Miasta w Polsce**. Najedź kursorem myszy na nazwę warstwy. Pojawi się ikona oka. Kliknij na nią tak, aby była przekreślona. Wtedy warstwa będzie niewidoczna.

Zadanie 4: Korzystając z mapy wymień prawe i lewe dopływy Wisły.

Odpowiedź:.....
.....
.....
.....
.....
.....

20. Zapisz swoją mapę. Kliknij opcję **Zapisz** znajdującą się na czarnym pasku bocznym. Następnie **Zapisz jako**.

Jak dobrze znasz Wisłę?

21. Ustaw *Tytuł* mapy, wybierz *Folder*, wpisz *Znaczniki*. Na koniec kliknij *Zapisz*.

Wskazówka: Po wpisaniu nazwy znacznika wciśnij enter.

Zadanie 5: Pracując w grupach, wymieńcie zagrożenia ekologiczne, na jakie narażona jest Wisła.

Ciekawostka: W Warszawie nad Wisłą są aż dwa obszary Natura 2000. To jedyne takie miasto w Europie. „Królowa polskich rzek” to jedna z ostatnich, dużych roztokowych rzek Europy o dzikim charakterze. Nad Wisłą na terenie stolicy są nieregulowane miejsca, gdzie rzeka sama kształtuje brzegi, tworzy mnóstwo piaszczystych wysp i odnóg oraz wysokich piaszczystych skarp. Na tych skarpach mieszkają też ptaki.

Dziękujemy za skorzystanie z naszych materiałów.

Zespół Edukacji Esri Polska Sp. z o.o.

OBSERWUJ NAS

Platforma edukacyjna

Facebook

Grupa nauczycieli

Geografia